

כולם אמרו ששמיר הובס. יתכן שכולם טועים

מזיגדל מזכור

למחרת הבחירות נעלמים הבוחרים. נשארים רק הפע"ל, אלה ישתתפו בחיי היומיום של המפלגה, יאיישו את הסניפים, יילחמו ביניהם על מקומות במסודות המקומיים והארציים.

יש הנדל גדול בין הבוחרים והפעילים. מי נמשך לפעילות מפלגתית — שהיא תמיד משעממת, ולרוב גם מכוערת — בין בחירות לבחירות? רק מי שיש לו מוטיבציה חזקה מאוד. למי יש מוטיבציה חזקה כזאת? לאנשים בעלי ריעות קנאות נחושות ו/או שאיפות אישיות חזקות ו/או תאוות כבוד עזה.

אנשים כאלה נוטים, בדרך הטבע, לקיצוניות. הפעיל הממוצע קיצוני בהרבה מן הבוחר הממוצע.

במשך הזמן נפער פער בין מוסדות המפלגה ובין ציבור הבוחרים. המוסדות הולכים ומקצינים. מנהיגי המפלגה עומדים לפני דילמה: לשמור על קונסנוס די רחב כדי לשמור את הבוחרים, תוך סיכון מעמדם במוסדות המפלגה — או לנקוט עמדה קיצונית שתמצא חן בעיני מוסדות המפלגה, תוך סיכון מעמדה של המפלגה בציבור הבוחרים.

עסקרמיסלגתי, הרוצה לשמור על שילטונו במסלגה, יעדיף בדרך-כלל את הדרך הראשונה.

יש רון זימן את שמיר למיפסטי-חברים במרכז-הליכוד, בידעו כי זהו מוסד קיצוני זה דומה יותר להמוני-של ליניץ' מאשר לגוף פוליטי, המעריך דקויות דיפלומטיות. ברגע ששמיר נענה להזמנה — מחוסר-ברירה — הוא ידע שעליו להקצין את עמדותיו. וכך הוא עשה. זה לא קשה לשמיר.

אילו היה שמיר צריך להיות קיצוני עוד יותר, היה מקבל גם את זאת. הוא היה בהחלט מוכן להכריז על הצורך בכיבוש עבר-הירדן או על תליית כל ערבי עשירי.

כי כאשר צריך מנהיג לבחור בין אהדה בווינגטון ובין אהדה במרכז-הליכוד, התשובה מובנת מאליה. לפי שעה, לא הסנאט האמריקאי כותר בראש ממשלת-ישראל, אלא מרכז הליכוד.

לכן המילים אינן חשובות כשלעצמן. הן בבחי' נת ציק בלי כיסוי המורת מיגדל-איפל. מה שחשוב הוא: בידי מי נשאר בסופו של דבר העט הנובע?

מי ניצח בקרב על השילטון בליכוד?

איך בכלל קובעים מי ניצח בקרב מסוג זה? מה הן אמות-המידה לניצחון?

בתורת-המילחמה יש כלל פשוט לקביעת הני-צחון? ניצח הצד ששדה-הקרב נשאר בידו. היה צורך בכלל כזה, מפני שלעיתים קרובות קשה לי-החליט מי זכה בניצחון האמיתי. לא-אחת ניצח מצביא בקרב למראית-עין, אך הפסיד בו למעשה, כמו המלך פירוס, בגלל ריבוי אבידותיו. לא-אחת הוכה צד אחד אך חזר והיכה את אויבו למחרת-היום.

לכן היה צורך במיבחן פשוט וחד-משמעי. מנ-צח מי ששדה-הקרב נותר בידו.

ארי שחברי מרכז-הליכוד הלכו הביתה, שדה-הקרב נשאר בידי שמיר.

הוא נמצע. הוא איבד יוקרה. הוא נאלץ להתי-פשר. אך הוא נשאר בשילטון.

שרון הסכים להצביע בעד יוזמת-השלום, שאותה כינה לפני כן התוכנית הגרועה ביותר שהיתה אי-פעם. שמיר הסכים להתנות את היוזמה בתנאים החושפים את כל הגיחוך שבה.

עד כאן מיגדל והצ'ק. אבל שמיר נשאר בשילטון — גם בממשלה, גם בליכוד. וזה העיקר.

שמיר רוצה להישאר בשילטון עוד זמן רב, ובוודאי עד ששרון ולוי יירדו מן הפרק כמועמדים לירושתו. הוא רוצה להעביר את השילטון, בבוא היום, לנסיכים שלו. לשרון וללוי אין זמן. הם צריכים להפיל את שמיר במהרה, לפני שיתפססו הנסיכים. השבוע לא הצליחו בכך. שמיר צריך להרוויח זמן, עד שיצליח לבצע את זממו. השבוע הצליח בכך. **העט הנובע נשאר בידו.**

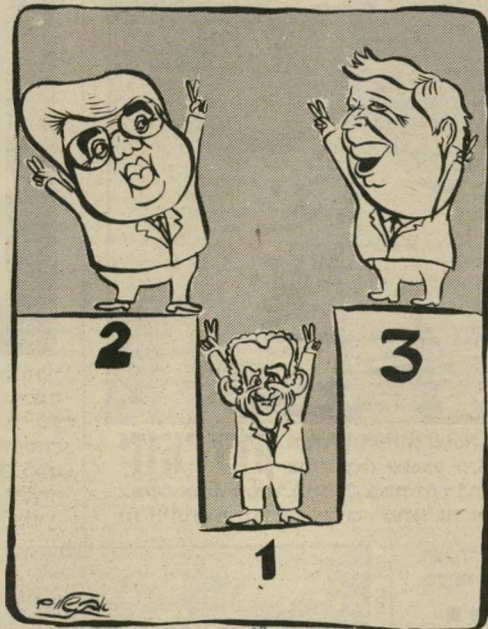
כך או כך, אין ערך מומשי למה שהוחלט במרכז-הליכוד.

אריאל שרון טען כי יוזמת-שמיר עלולה להוביל לי-הקמת מדינה-פלסטינית, והוא צדק. אילו היתה היוזמה רצינית, היתה מובילה לשם.

שמיר טען שאין צורך בחישובים, מפני שהוא במילא לא היה מוותר לעולם על ארבעת העקרונות האלה. **כך או כך, זהו ריבוח על לא כלום. מבירת מיגדל-איפל. מתן ציק בלי כיסוי.**

הקרב האמיתי היה, כמובן, על העט הנובע. על דבר ממש. על השילטון בתנועה.

שמיר שלט בה. שרון ושות' רצו להדיח אותו. זה היה שם המשחק. זה היה הסיפור כולו.

סעיפי היוזמה המדינית היו, כסדר-הכל, הפיגיונות שבהם ניסו הקושרים להרוג את שמיר. **האם זה הצליח? מי ניצח בקרב זה?**

קודם כל, משהו על שדה-הקרב עצמו. מדוע בחרו שרון ושות' רווקא בסנאט של הליכוד כדי להתנקש בחייו של קיסר זה?

פשוט מאוד: מפני שמרכז-הליכוד הוא הגוף הקיצוני ביותר בתנועה כולה. כאשר שרון מתיימר להיות קיצוני, ושמיר מוצג כמתון — הפורום הזה נוח למתנקשים.

מדוע המרכז הוא בליכך קיצוני? לדעתי, פועל כאן חוק פוליטי, שעדיין לא הונצח בספרות המיקצועית. אני מרשה לעצמי לנסח אותו כאן, ואני מקווה שייקרא בבוא היום על שמי, חוק אבנרי". (על מישקל חוק פרקינסון", "העיקרון הפיטר" ו"חוקי מרפי").

וזהו נוסח החוק: בכל מיסלגה, הקיצוניים מש"תלטים על המרכז.

התנסיתי בתהליך זה במפלגות הקטנות שעזרתי להקים, וזה נכון באותה המידה גם במפלגות הגדולות. התהליך פועל כך: מיפלגה מתייצבת לפני הבוחר, אם מיספר די גדול של בוחרים נותנים לה את קולם, היא זוכה כמושבית כנסת. כדי לאסוף מיספר די גדול של קולות, עליה לנסח את הדברים בצורה שתתקבל על דעת הרבים.

כי די להבין את אשר התרחש במרכז-הליכוד יש להיעזר בכריחה ישנה.

שני יהודים נפגשים בשאנדאליוזה. והאם אתה מוכן לקנות את מיגדל-איפל? שואל האחד.

"בכמה?" משיב האחר. "עשרה מיליון דולאר".

"הגזמת! חמישה מיליון." "שישה".

"בסדר, אז תן לי עט ואכתוב לך צ'ק." **הצ'ק נחתם ונמסר, והמזכור מסתלק.**

מסתכל בעניין יהודי שלישי, ושואל את הקונה: "אני לא מבין! הוא מכר לך את מיגדל-איפל, שאינו שייך לו, ואתה נתת לו צ'ק, שאין לו כיסוי. או בשביל מה כל זה?" "בשביל זה!" אומר היהודי השני, ומציג את העט-הנובע.

ל הפרשנים הרציניים, כארץ ובעולם, ריכרו על העיסקה הגדולה של מכירת מיגדל-איפל.

כלומר: על היוזמה המדינית. **האם ניצלה? האם נפגעה? האם מתה?**

האם "החישובים" של שרון-לוי-מורעי כובלים את ידי הממשלה? האם נכנע יצחק שמיר ושמט מידו את היכולת להתקדם בדרך השלום?

כמעט כל הפרשנים הסיבו בחיוב. שמיר ירד על ארבע. שמיר נכנע לרודפיו. שמיר ויתר על יוזמתו המדינית. שמיר לא יוכל לנהל את מדיניותו.

עם כל הכבוד לכל הפרשנים הרציניים, הפר-שנות הזאת מצחיקה אותי.

אותי לא מעניין אם המחיר שקיבל היהודי מס' 1 מידי היהודי מס' 2 תמורת מיגדל-איפל הוא נמוך או גבוה מדי. יתכן שמיגדל-איפל שווה 100 מיליון דולאר, ואולי רק מיליון אחד.

כי המיגדל כלל אינו שייך לעניין. היוזמה המדינית של שמיר לא היתה מעולם רצינית. זה היה גימיק. טכסיס. חיסולו של גימיק אינו דבר חשוב.

האם מישגדו האמין ברצינות כי יצחק שמיר יוותר על מזרח-ירושלים, יתנגד להתנחלויות או יסכים למדינה פלסטינית?

בוודאי שלא. מבחינת הפאנאטיות הלאומנית, עולה שמיר אף על שרון. הרי שמיר התנגד לקמפדייור, בעוד ששרון הוא שפינה את ימית.

שמיר רצה כסדר-הכל ליטול את היוזמה מידי אש"ף, ולהציג לעולם מיקסס-שווא של תוכנית-שלום ישראלית. זהו תרגיל ציוני קלאטי.

תרגיל זה נפגע עכשיו. זה לא מזוז לשמיר.

יש מנב, יש ליוזמת-שמיר חיים משלה, שאינם תלויים בשמיר — וגם לא בשרון.

האמריקאים השתמשו ביוזמת-שמיר כדי להסתדר עם אש"ף וללחוץ על ישראל. הם התכוונו לשלב את היוזמה בתוכנית רחבה יותר, שתוביל בסופו של דבר להסכם משולש חדש — ישראל-אש"ף-ארצות-הברית.

כוונה אמריקאית זו אינה תלויה בהחלטות מרכז-הברית.

אם האמריקאים אכן ירצו להפעיל לחץ מאסיבי על ממשלת-ישראל, הממשלה — כל ממשלה — תיכנע לה. אז תתגסס יוזמת-שמיר על אפו ועל חמתו של שמיר עצמו. ואילו היה שרון נמצא במקומו של שמיר, היה נכנע בריוק כמוהו. זה נכון גם לגבי תוכנית הוועידה הבינלאומית.

אם האמריקאים אינם מוכנים להפעיל לחץ מאסיבי על ממשלת-ישראל, היוזמה תמות, וחד עם חישוביה.